

Protokoll 11/2025

fört vid Farsta stadsdelsnämnds sammanträde torsdagen den 18 december 2025 kl. 19:00-20:19, Konferenscentret i gatuplanet på Storforsplan 36, Farsta centrum

Ledamöter

Marre Mayr (V) Ordförande
Joseph Zamani (S) 2:e vice ordförande
Anki Johansson (S)
Kjell Backman (S)
Niklas Aurgrunn (V)
Lisa Carlbom (MP)
Torbjörn Ebérus (M)
Susanne Larsson (M)
Leif Söderström (SD)
Rikard Werge (L)
Christer Eriksson (C)
Hans Strandberg (S) ersätter Moa Sahlin (S)
Truls Ljungström (M) ersätter Olof Peterson (M)

Ersättare

Per Sohrabi (S)
Maja Almgren (S)
Felicia Diallo Kjellström (V)
Christina Bäck (V)
Kenneth Hedman (M)
Roine Löfgren (SD)
Camilla Bergman (L)

Övriga närvarande

Christer Bergman Nämndsekreterare
Therése Grahn Avdelningschef
Ingalill Gustavsson Avdelningschef
Fredrik Karlsson Avdelningschef
Carina Lemon-Allstrin, LO (Kommunal) Personalföreträdare
Johanna Löfvenius Avdelningschef
Jonas Wilhelmsson Avdelningschef
Karin Kollberg Stadsdelsdirektör
Adrian Göransson Enhetschef

Justerare

Marre Mayr (V), Torbjörn Ebérus (M)

Datum för justering

2025-12-19

Paragraf

§§1-24

Sekreterare

Christer Bergman

§ 1**Val av justerare och tid för justering****Beslut**

Farsta stadsdelsnämnd utser Torbjörn Ebérus (M) att tillsammans med ordförande Marre Mayr (V) justera protokollet den 19 december 2025.

§ 2**Godkännande av föredragningslistan****Beslut**

Stadsdelsnämnden fastställer den av ordföranden föreslagna föredragningslistan.

§ 3**Medborgarförslag om Trapporna vid Farstaängen****Svar på medborgarförslag**

FAR 2025/591

Beslut

Stadsdelsnämnden bifaller medborgarförslaget om en ramp i trappan vid Färnebogatan och beslutar att det utförs i samband med det fortsatta arbetet med Farstaängen.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

I ett medborgarförslag föreslår förslagsställaren att en ramp anläggs vid sidan av trappan som förbinder Färnebogatan med parken Farstaängen. I programmet för Farstaängens utveckling finns en barnvagnsramp med som en av åtgärderna.

Förvaltningen förslår att nämnden bifaller förslaget och beslutar att det utförs i samband med det fortsatta arbetet med Farstaängen.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/591-7 (Godkänd - R 1) Trapporna vid Farstaängen
- FAR 2025/591-1 Medborgarförslaget

§ 4**Medborgarförslag om en temalekplats i Farstaängens parklek****Svar på medborgarförslag**

FAR 2025/460

Beslut

Stadsdelsnämnden avslår ett medborgarförslag om en temalekplats i Farstaängens parklek.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

I ett medborgarförslag föreslås att Farstaängens parklek ska omdanas till en temalekplats, förslagsvis med Pippi Långstrump-tema.

Farstaängens parklek renoverades genomgripande 2014. I maj 2019 godkände stadsdelsnämnden ett program för upprustning av hela Farstaängen. Sedan dess har tre etapper av upprustningen genomförts. De avslutande etapperna kommer att genomföras under år 2027 och 2028. Enligt programmet ska de delar av Farstaängen som återstår att rusta upp innehålla anläggningar och ytor som främjar fysisk aktivitet och spontanidrott utöver trädplanteringar och ytor med långgräs och upprustade entréer. Det är inte planerat för någon utvidgning av parkleken.

De investeringar som gjordes i parkleken 2014 avskrivs fortfarande. En rivning av anläggningarna i syfte att bygga om dessa till en temapark skulle innebära att det kvarvarande värdet måste återföras vilket skulle belasta Farsta stadsdelsförvaltnings driftbudget. Sammantaget ser förvaltningen inte att en temalekplats är i linje med programmet och föreslår därför stadsdelsnämnden att avslå medborgarförslaget.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/460-7 (Godkänd - R 1) Temalekplats i Farstaängens parklek - Tjut
- FAR 2025/460-3 Medborgarförslag_Bortredigerad

§ 5**Medborgarförslag om att plugga igen delar av diket som rinner genom Skönstaholmsängen****Svar på medborgarförslag**

FAR 2025/392

Beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på ett medborgarförslag om att plugga igen delar av diket som rinner genom Skönstaholmsängen.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

I ett medborgarförslag föreslås att delar av diket genom Skönstaholmsängen läggs igen för att skapa större dammar för amfibier och stärka områdets våtmarksfunktioner. Förslaget bygger på områdets historiska dikning och det ökade behovet av att återställa våtmarker.

Förvaltningen delar bedömningen att det finns god potential att utveckla våtmarkerna och har initierat en dialog med miljöförvaltningen om det aktuella medborgarförslaget. Miljöförvaltningen bedömer att förslaget ligger väl i linje med de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen för biologisk mångfald, men att frågan behöver utredas vidare i syfte att säkerställa att åtgärden är den mest träffsäkra. Utredningen bör även säkerställa att gällande regelverk följs och att nödvändiga tillstånd beaktas.

Förvaltningen ansöker, i samarbete med miljöförvaltningen, om både interna och externa medel för att kunna genomföra utredningen. Under förutsättning av medel beviljas planeras utredningen att pågå under hela 2026. Innan utredningen är klar är det svårt att bedöma om eventuella åtgärder som utredningen föreslår kommer att kunna genomföras under 2026 eller först under 2027.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/392-6 (Godkänd - R 1) Tjut - medborgarförslag om att plugga igen delar av diket som rinner genom Skönstaholmsängen

- FAR 2025/392-1 Medborgarförslag om att plugga igen delar av diket som rinner genom Skönskaholmsängen

§ 6**Delegering av beslut huruvida jävssituation föreligger för anställd**

FAR 2025/825

Beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner tillägget i delegationsordningen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen föreslår att en punkt om jäv läggs till i den nuvarande delegationsordningen.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/825-1 (Godkänd - R 1) Delegering av beslut huruvida jävssituation föreligger för anställd

§ 7**Stadsdelsnämndens pensionärsråd 2026**

FAR 2025/763

Beslut

Stadsdelsnämnden utser följande ledamöter och ersättare i nämndens pensionärsråd år 2026, enligt nomineringar från PRO och SPF Seniorerna i stadsdelsområdet:

Berit Johansson Ledamot PRO Farsta
Monika Strandberg Ledamot PRO Farsta
Gunnar Björkman Ledamot PRO Sköndal
Ing-Marie Svensson Ledamot SPF Seniorerna Sköndal
Alexandra Posacki Ledamot SPF Seniorerna Farsta
Kerstin Strömberg Suppleant PRO Farsta
Agneta Magnusson Suppleant PRO Sköndal
Else-May Holmberg Suppleant PRO Sköndal
Ann-Christine Hanerud Suppleant SPF Seniorerna Sköndal
Gunilla Thorsson Suppleant SPF Seniorerna Farsta

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden utser ledamöter och ersättare i nämndens pensionärsråd år 2026 enligt ovanstående nomineringar från de totalt fyra lokala föreningarna inom PRO och SPF Seniorerna i stadsdelsområdet.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/763-1 (Godkänd - R 1) Stadsdelsnämndens pensionärsråd 2026

§ 8**Ekonomisk månadsrapport november**

FAR 2025/100

Beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens ekonomiska månadsrapport för november 2025.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

Totalt för 2025 prognostiseras ett underskott om 4,3 miljoner kronor före resultatöverföring och ett underskott om 9,3 miljoner kronor efter resultatöverföring från fond.

Större underskott prognostiseras inom verksamhetsområde individ- och familjeomsorg; barn och unga.

Övergripande ekonomiska påverkansfaktorer under året är utveckling av konjunktur, kostsamma placeringar inom barn och ungdom (Trefas), negativ utveckling av barnantal inom förskoleålder samt kostsamma insatser för yngre äldre (under 80 år) inom äldreomsorgen.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/100-13 (Godkänd - R 1) Månadsrapport november 2025

§ 9**Ny införhyrning av servicebostäder enligt socialtjänstlagen (Sol) i fastigheten Klockelund 2 i Farsta.****Inriktnings- och genomförandebeslut**

FAR 2025/809

Beslut

1. Farsta stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens förslag till förhyrning av tretton lägenheter som servicebostad och en gemensamhetslokal i fastigheten Klockelund 2 i Farsta för en hyreskostnad om 2,2 miljoner kronor per år exklusive hyresintäkter i enlighet med detta tjänsteutlåtande.
2. Nämnden hemställer att kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott godkänner förslaget gällande förhyrning i enlighet med detta tjänsteutlåtande.
3. Stadsdelsdirektören får i uppdrag att teckna hyresavtal om femton år med fastighetskontoret Stockholms stad under förutsättning att kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott samt socialnämnden godkänner införhyrningen.
4. Farsta stadsdelsnämnd ansöker hos kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott om startbidrag på 0,5 mnkr

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen planerar att beställa en ny servicebostad i Klockelund 2 i Farsta som ska hyras av stadsdelsförvaltningen. Detta inriktnings- och genomförandebeslut har som syfte att fastställa principer och mål som ska vägleda planering och uppförande av en servicebostad enligt socialtjänstlagen (SoL). Planeringen utgår från stadens funktionsprogram för bostäder med särskild service enligt SoL och LSS samt för stödboenden, 2024. Stadens boendeplan visar på ett stort underskott på boendeplatser fram till 2035. Projektmålet är att minska detta underskott genom att skapa tretton nya platser till år 2026. Detta projekt anser förvaltningen extra viktigt att genomföra eftersom det avser servicebostäder enligt SoL. I dagsläget finns ingen servicebostad enligt SoL inom Stockholms stads valfrihetssystem (LOV) inom socialtjänst och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, vare sig privat eller kommunal, och den föreslagna etableringen blir således den första i sitt slag.

Boendet är en servicebostad i ett flerbostadshus med tretton lägenheter och en gemensamhetslokal i Farsta med en total yta på 799 kvadratmeter. Fastigheten uppförs av Åke Sundvall AB som beräknar tillträde till våren 2026.

Den beräknade totala årshyran uppgår till cirka 2,2 miljoner kronor. Nettohyreskostnaden för servicebostaden uppgår till cirka 81 kronor per lägenhet per dygn från och med år ett av inhyrningen. Hyresavtalet börjar gälla under kvartal två år 2026 och sträcker sig fram till år 2041.

Stadsdelsförvaltningen föreslår att:

1. Farsta stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens förslag till förhyrning av tretton lägenheter som servicebostad och en gemensamhetslokal i fastigheten Klockelund 2 i Farsta för en hyreskostnad om 2,2 miljoner kronor per år exklusive hyresintäkter i enlighet med detta tjänsteutlåtande.
2. Nämnden hemställer att kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott godkänner förslaget gällande förhyrning i enlighet med detta tjänsteutlåtande.
3. Stadsdelsdirektören får i uppdrag att teckna hyresavtal om femton år med fastighetskontoret Stockholms stad under förutsättning att kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott samt socialnämnden godkänner införhyrningen.
4. Farsta stadsdelsnämnd ansöker hos kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott om startbidrag på 0,5 mnkr.

Socialförvaltningen föreslår att:

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens förslag om att beställa tretton lägenheter som servicebostad och en gemensamhetslokal i fastigheten Klockelund 2 i Farsta i enlighet med detta tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/809-1 (Godkänd - R 2) Ny införhyrning av servicebostad med tretton lägenheter enligt socialtjänstlagen (SoL) i fastigheten Klockelund 2 i Farsta

§ 10**Verksamhetsplan och budget 2026**

FAR 2025/785

Beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget för 2026 samt överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Nämnden ansöker om budgetjustering avseende driftmedel för biologisk mångfald om 1,4 miljoner kronor.
3. Nämnden ansöker om budgetjustering avseende driftmedel för högtider och evenemangsdagar om 1,0 miljoner kronor.
4. Nämnden ansöker om budgetjustering avseende driftmedel för lokala åtgärdsprogram, vatten om 0,4 miljoner kronor.
5. Nämnden ansöker om budgetjustering för investeringsmedel för klimatinvesteringar om 1,3 miljoner kronor.
6. Nämnden ansöker om budgetjustering för investeringsmedel för trygghetsinvesteringar om 0,7 miljoner kronor.
7. Nämnden ansöker om budgetjustering för investeringsmedel för biologisk mångfald om 0,2 miljoner kronor.
8. Nämnden ansöker om budgetjustering för investeringsmedel för Stockholm vid vatten om 4,8 miljoner kronor.
9. Nämnden ansöker om budgetjustering för investeringsmedel för övertagande av parkskötsel i egen regi om 7,7 miljoner kronor.
10. Nämnden godkänner omslutningsförändringar om 179,2 miljoner kronor.
11. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till resultatenheter enligt ärendet med bilaga 1.
12. Nämnden godkänner förvaltningens förslag att höja lokalschablonen för daglig verksamhet inom funktionsnedsättning år 2026 till 181 kr per dag vid heltids närvaro och till 145 kr per dag vid deltid närvaro.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Torbjörn Ebérus m.fl. (M), Rikard Werge (L) och Christer Eriksson (C) anmälde ett gemensamt förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt det (Bilaga).

Leif Söderström (SD) anmälde ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt det (Bilaga).

Beslutsgång

Ordföranden Marre Mayr (V) ställde förslagen mot varandra och kunde konstatera att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Torbjörn Ebérus m.fl. (M), Rikard Werge (L) och Christer Eriksson (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt gemensamma förslag (Bilaga).

Leif Söderström (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt egna förslag (Bilaga).

Sammanfattning av ärendet

Verksamhetsplan och budget för 2026 för Farsta stadsdelsnämnd har utformats med utgångspunkt i kommunfullmäktiges mål, riktlinjer, uppdrag och ekonomiska ramar som fastställs i stadens budget för 2026. Stadsdelsnämnden har i sin planering konkretiserat kommunfullmäktiges mål genom att formulera nämndmål, indikatorer och aktiviteter som väntas bidra till att målen uppnås.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/785-1 (Godkänd - R 2) Verksamhetsplan Farsta stadsdelsnämnd 2026
- FAR 2025/785-1.1 Bilaga 1 SDN 18 VP 2026
- FAR 2025/785-1.2 Bilaga 2 Plan for upphandling 2026-2028
- FAR 2025/785-1.3 Bilaga 3a ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål - drift
- FAR 2025/785-1.4 Bilaga 3b ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål - investeringar
- FAR 2025/785-1.5 Bilaga 4 System for intern kontroll 2026
- FAR 2025/785-1.6 Bilaga 5 Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan
- FAR 2025/785-1.7 Bilaga 6 Lägesbild samverkansöverenskommelsen
- FAR 2025/785-1.8 Bilaga 7 Ledningens genomgång Farsta 2026-2028

Förslag till beslut

-att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.

-att därutöver anföra:

Vi anser att verksamhetsplanen för Farsta stadsdelsnämnd ska ta sin utgångspunkt i Moderaternas och Liberalernas gemensamma vision för Stockholms framtid: en frihetlig, framtidsinriktad, trygg och hållbar stad med en mångfald av människor, företag och föreningar. Vi bejakar stadens styrkor och särart och tror framför allt passionerat på stockholmarnas potential och möjligheter att var och en, och tillsammans, forma sin egen framtid och förverkliga sina drömmar.

I vårt Stockholm bemöts utmaningar genom samarbeten mellan staden, företagen, akademien och det civila samhället. Hit ska forskare, turister, investerare och studenter från hela världen söka sig. Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Vi tror på stockholmarnas förmåga och rätt att bestämma över sina egna liv och därför är det också viktigt att alla stockholmare är en del av samhällsbygget och både vill och kan bygga sig en bättre framtid. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om.

Vi står på stockholmarnas sida och har en tydlig målsättning med vår politik: att lösa de problem som stockholmarna upplever. Det är inte ett löfte om att politiken kan lösa alla problem, men det är ett löfte om att vi ska lösa de problem som endast kan lösas genom politiska beslut. Vi ska värna och utveckla Stockholm och ta tillvara stadens unika karaktär och skönhet. När staden utvecklas ska det ske i samförstånd med dem som bor här.

Vi accepterar aldrig att människor i Stockholm får sin frihet begränsad på grund av diskriminering, rasism, antisemitism eller otrygghet. Vi arbetar målmedvetet för ökad frihet genom kraftfulla insatser mot den brottslighet som i dag orsakar svåra problem i delar av staden och som begränsar människors frihet.

Ordning och reda i stadens ekonomi är en förutsättning för att alla verksamheter ska fungera. Service och omsorg till stockholmarna är utgångspunkten för stadsdelsnämndernas

verksamheter, oavsett om det handlar om förskola, äldreomsorg, stadsmiljöarbete eller andra frågor som nämnderna ansvarar för.

Vi ser positivt på att Farsta har fortsatt utvecklingen av implementeringen av den nya socialtjänstlagen, som ger kommunen flera nya verktyg för att i ett tidigare skede stötta medborgarna. Tyvärr har ambitionen kring införandet varit låg på ett stadsövergripande plan, trots att det länge varit känt att lagen befann sig i lagstiftningsprocessen. Det var först när lagen trädde i kraft som staden påbörjade utredningsarbetet för dess införlivande.

Vi ser också positivt på ambitionen att utveckla arbetet med skolsociala team. En nära koppling mellan socialtjänsten och skolan där barn och unga vistas bidrar till att bryta ned organisatoriska barriärer. För oss är utvecklingen av dessa team mycket viktig, och en sådan samverkan bör bli regel snarare än undantag.

I verksamhetsplanen lyfts även en ambition om att utöka föräldraskapsstödsprogram. De program som stadsdelsnämnden tillhandahåller riktar sig dock främst till vissa specifika områden. Vi menar att detta bör omprövas. Farsta är en bred stadsdel där föräldrar i behov av stöd finns i hela området och inte är begränsade till vissa enskilda stadsdelar. Stödet bör ges där det gör störst nytta.

I verksamhetsplanen anges att 4,4 miljoner kronor av årets budget kommer att användas till hyra för sex tomställda lägenheter vid boendet Postiljonen, vilka har dömts ut av Arbetsmiljöverket. Denna problematik har förekommit tidigare, och för att medlen inte ska gå till spillo bör man skyndsamt hitta alternativa användningsområden, exempelvis som bostäder med korttidskontrakt.

Något vi återkommande har kritiserat är återtagandet av parkskötseln i egen regi. Nämnden ansöker om investeringsmedel om 7,7 miljoner kronor för dessa satsningar. I en tidigare kalkyl, som presenterades för nämnden den 7 mars 2024, beräknades en långsiktig vinst om 600 000 kronor. Någon aktuell uppföljande utredning återfinns dock inte i verksamhetsplanen, vilket gör det svårt att bedöma om kalkylen fortfarande är giltig. Även om investeringsmedlen söks utanför nämndens ordinarie budget är det fortfarande skattebetalarnas pengar. För oss är frågan om parkskötsel i egen regi fortsatt ett uttryck för att fokus läggs på vem som utför arbetet snarare än hur det utförs.

Stockholm och Farsta ska vara en stad där det är möjligt att ta sig fram oavsett färdmedel. I verksamhetsplanen anges en ambition att öka tillgängligheten för gående och cyklister. Det är framför allt dessa trafikslag som berörs av de stadsmiljöer som förvaltningen råder över, men samverkan måste ske med de aktörer som ansvarar för andra färdmedel såsom biltrafik och kollektivtrafik. Stads- och infrastrukturplanering kan inte bedrivas i stuprör utan bör ske i dialog med övriga förvaltningar och vara en stadsgemensam målsättning.

Vi ser positivt på ambitionen att värna trädodling och allmänna odlingsytor i det offentliga rummet. Detta bidrar till ökad trivsel, ett större miljömedvetande och meningsfull sysselsättning för invånarna. Allmänna odlingsytor bör kunna upplåtas på fler platser. Omvårdnaden av dessa har dock periodvis varit bristfällig när intresset varierat. Vi ser det som naturligt att engagemang kan vara cykliskt och att vissa ytor tillfälligt kan vara vilande tills nya initiativ tas.

Nämndens budgetföljsamhet har under tidigare år varit svag, bland annat på grund av höga kostnader för placeringar av unga. Den ekonomiska balansen under 2025 har i praktiken upprätthållits genom tillfälliga statsbidrag snarare än genom långsiktigt hållbar styrning. Statsbidragen har vid flera tillfällen varit avgörande för att undvika betydande underskott, vilket innebär att resultatet inte speglar en varaktigt balanserad ekonomi.

Mot denna bakgrund är det särskilt problematiskt att verksamhetsplanen för 2026 innehåller nya åtaganden och kostnadsdrivande beslut. Budgeten lämnar ett mycket begränsat utrymme för oförutsedda kostnadsökningar. Exempelvis uppgår den förvaltningsgemensamma reserven för stadsmiljöverksamheten till endast 500 000 kronor. Om tidigare år är vägledande riskerar även detta år att sluta med underskott, i hög grad beroende på tilldelning av statsbidrag. Därtill har staden under mandatperioden både höjt skatten och kraftigt ökat sin skuldsättning, till den grad att upplåningen motsvarar omkring en miljon kronor per timme. De årliga räntekostnaderna uppgår i dag till cirka tre miljarder kronor, vilket framöver kommer att begränsa stadens handlingsutrymme vid framtida kriser och utmaningar.

I verksamhetsplanen framhålls även en ökad ambition att erbjuda fler feriearbeten till stadens unga. Feriearbeten administreras stadsövergripande och inför 2025 hade den styrande majoriteten som målsättning att erbjuda 11 000 feriejobb, vilket också uppnåddes. Konsekvensen blev dock att kvaliteten i de erbjudna arbetsuppgifterna sjönk. Enligt årets rapport om feriejobb ansåg endast 42 procent av stadens handläggare att feriearbetena höll den kvalitet och meningsfullhet som eftersträvades, jämfört med cirka 90 procent tidigare år. För oss är kvalitet viktigare än kvantitet – unga ska få en positiv första arbetslivserfarenhet att ta med sig vidare.

Det är positivt att stadsdelen även fortsätter med flera etablerade trygghetsinsatser, såsom trygghetsvårdar, fältarbete och platssamverkan. Samtidigt konstaterar vi att otryggheten i flera delar av stadsdelsområdet kvarstår och i vissa fall har fördjupats. Mot denna bakgrund är det inte tillräckligt att enbart upprätthålla befintliga åtgärder – ambitionerna behöver höjas. Det finns behov av att förstärka det uppsökande trygghetsarbetet och att utveckla en mer systematisk och fördjupad platssamverkan i de mest utsatta miljöerna. Därutöver saknas en tydlig vilja att fullt ut använda de verktyg som lagstiftningen numera medger, exempelvis möjligheten att inrätta fler LOV 3-områden där stadens ordningsvakter kan verka. I dag är ett sådant område begränsat till Farsta centrum, trots att behovet är uppenbart även på andra platser. Att denna möjlighet inte tas tillvara vittnar om en bristande prioritering av den faktiska tryggheten i Farstabornas vardag.

Verksamhetsplan 2026 för budget 2026

Förslag till beslut

- 1 Att avslå förvaltningens förslag till beslut
- 2 Att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till stadsdelsnämnden med en verksamhetsplan utifrån Sverigedemokraternas skuggbudget 2026
- 3 Att därutöver anföra

Sverigedemokraterna har i sin skuggbudget för 2026 redogjort för våra visioner, mål och inriktningar. För att genomföra detta ska förvaltningen återkomma till nämnden med en omarbetad verksamhetsplan.

Sett till vad som framgår av rapporten för stadsdelens samverkansöverenskommelse med Polisen finns tyvärr ett flertal områden där stadsdelen urskiljer negativt jämfört med staden i övrigt.

- Fältassistenternas upplevelse är att en stor del av Farstas unga upplever en otrygghet bland annat på grund av omvärldsläget och närmiljön med en stark upplevd känsla av hög risk för sprängningar och våldsbrott i sin närmiljö.
- Våld i nära relation, brott i parrelation och brott mot barn inklusive våldsbrott mot barn är högre i Farsta än stadens snitt.
- Enligt den regionala trygghetsmätningen finns det en högre oro för kriminella gäng och gängkonflikter.
- Av de tillfrågade i medborgarundersökningen, håller 22% inte med i påståendet "På det hela taget tycker jag att min stadsdel är trygg att bo i, motsvarande siffra för hela Stockholms stad är 18 procent.
-
- Valdeltagandet ligger på drygt 75 procent och är lägre än snittet för staden på cirka 80 procent.
- Eleverna i årskurs 2 och 5 känner sig mindre trygga idag än i föregående års undersökning och deras känsla av trygghet ligger även under stadens genomsnitt.

- 2024 års elever i årskurs 8 känner sig mer trygga än i 2023 årets undersökning, dock är även deras resultat lägre än stadens genomsnitt.
- Skolfrånvaron 2024/2025 är 10,2 procent, vilket är högre än stadens totala snitt som 2024/2025 ligger på 9,8 procent.
- Narkotikabrott och personrån i Fagersjö visar på en ökning. De anmälda narkotikabrotten innebär en hög nivå per capita och en hög förmodad påverkansgrad hos de som bor i Fagersjö.
- Antalet anmälda narkotikabrott i Farsta ligger på en hög men något minskande nivå över de tre senaste åren.
- Narkotikabrottsligheten i Farsta strand har ett högt antal per capita.
- Narkotikabrotten i Hökarängen visar på en minskning jämfört med föregående mätperiod men har högst antal brott och fortfarande stor påverkansgrad i stadsdelsnämnds området.
- Anmälda narkotikabrott i Sköndal har ökat markant över tid, den senaste mätperioden anmäldes 117 brott vilket är, till antalet, bland de tre högsta i stadsdelsnämnds området.
- Misshandelsfall utomhus i Svedmyra har ökat från ett till nio anmälda brott och antalet anmälda narkotikabrott har mer än dubblats.
- Bedrägeribrott mot äldre/funktionsnedsatta, både fullbordade och brott i försöksstadiet, fortsätter att vara frekvent förekommande i Farsta stadsdelsnämnds område och är även något högre än för stadens snitt, mörkertalet antas vara omfattande för denna brottstyp och ha hög påverkansgrad.

Sammantaget så kan vissa mindre förbättringar anas för stadsdelen, men det är tydligt att mycket återstår att göra, speciellt inom brottsligheten mot äldre och för tryggheten hos unga vilka löper risk att dras in i gängkriminalitet eller bli offer för narkotikabrottsligheten som fortsätter i stadsdelen, där nu även förskolors lekgårdar tagits i anspråk av kriminella. Stadsdelens av Sverigedemokraterna styrda trygghetsberedning, som instiftades 2024, har mycket kvar att bevisa innan Farsta kan bli en trygg och säker stadsdel att bo och vistas i för såväl gammal och ung.

Leif Söderström (SD)
Roine Löfgren (SD)

§ 11**Skrivelse från Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet
om AI-stöd**

FAR 2025/596

Beslut

Farsta stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Torbjörn Ebérus m.fl. (M), Rikard Werge (L) och Christer Eriksson (C) anmälde ett gemensamt särskilt uttalande (Bilaga).

Sammanfattning av ärendet

En skrivelse har inkommit från Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet med frågor till Farsta stadsdelsförvaltning avseende arbetet med och förhållningssätt till artificiell intelligens (AI). Skrivelsen består av fyra frågor och tar sin utgångspunkt i den snabba digitala utvecklingen och de möjligheter och utmaningar som följer med AI-verktyg. Farsta stadsdelsförvaltning ser stora möjligheter med AI men betonar vikten av att utvecklingen sker i takt med kompetenshöjning, tydliga regelverk och stadens samlade inriktning. Arbetet ska alltid utgå från verksamhetens behov och nytta, och införande och användning av AI ska ske på ett sätt som värnar informationssäkerhet, etik och rättssäkerhet.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/596-2 (Godkänd - R 1) AI-användning inom Farsta stadsdelsförvaltning
- FAR 2025/596-1 Skrivelse från Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet om AI-stöd

Ärende 15

Svar på skrivelse gällande AI- användning inom Farsta stadsdelsförvaltning

Torbjörn Ebérus m.fl. (M)
Rikard Werge (L)
Christer Eriksson (C)

Särskilt uttalande

Stort tack för ett informativt och grundligt svar på frågorna gällande AI-användning inom Farsta stadsdelsförvaltning. Vi har tack vare detta fått möjlighet till insyn i en aktuell fråga som påverkar och sannolikt kommer att påverka arbetssätt i framtiden. Det var positivt att förstå att förvaltningen följer stadens utveckling i frågan och att man överväger att avstå i pilotprojekt som kan ta mer tid än det den genererar nytta för verksamheterna. Det var också intressant att ta del om vilka verktyg det kan handla om och det finns en förståelse för vad exempelvis generativ AI kan bidra med.

Samtidigt saknar vi att t.ex. utbildning inte verkar erbjudas än och hoppas att detta kan tillhandahållas någon generell grundutbildning så snart som möjligt. EU:s AI-förordning är högst aktuell och information kring den behöver också delas med personal. Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet ser även ett behov av att det på AI-området etableras en policy eller riktlinje för verktyg med AI-stöd. Hur ska medarbetare annars känna till vad de får och kan göra om det inte finns tillgängligt? Det bör således finnas någon slags policy eller riktlinje samt tydliga instruktioner för användning av verktyg med AI-stöd. Detta för att underlätta för personal att göra rätt och att t.ex. privata verktyg inte kan användas i arbetssituationen. Kan det vara något majoriteten och förvaltningen kan ta med sig i framtiden?

Sammanfattningsvis delar vi också förvaltningens uppfattning kring vikten av att upprätthålla god informationssäkerhet, etik och rättssäkerhet. Samt att utgångspunkten är verksamheternas behov och nyttan med IT-stödet. Tack för ett väl genomarbetat svar från förvaltningen.

§ 12**Brukarundersökning 2025 inom äldreomsorgens kommunala hemtjänst i ordinärt boende**

FAR 2025/777

Beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av 2025 års brukarundersökning inom äldreomsorgens kommunala hemtjänst i ordinärt boende

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Torbjörn Ebérus m.fl. (M), Rikard Werge (L) och Christer Eriksson (C) anmälde ett gemensamt särskilt uttalande (Bilaga).

Sammanfattning av ärendet

Stockholms stad utvärderar regelbundet insatser och service till invånarna genom brukarenkäter. Det är Socialstyrelsen som årligen utför undersökningen Vad tycker de äldre om äldreomsorgen i hela landet. Förvaltningen redovisar i detta ärende resultatet av 2025 års undersökning avseende kommunal hemtjänst i ordinärt boende i Farsta. Undersökningens resultat visar att kunderna i hög utsträckning känner förtroende för den kommunala hemtjänstens personal och tycker att de blir bemötta på ett bra sätt. Resultatet används som en del i förvaltningens systematiska kvalitetsarbete och handlings- och åtgärdsplaner utarbetas för varje enhet.

Stadsdelsnämndens pensionärsråd har lämnat synpunkter och bland dessa föreslås bland annat att antalet frågor/områden blir färre och att enkäten fokuserar på frågor som är de viktigaste för de äldre. Därmed kommer svaren att tydligare rikta sig mot och göras användbara av verksamheter samt kommuners personal och politiker det vill säga de som kan påverka utvecklingen av äldreomsorgen.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/777-1 (Godkänd - R 1) Brukarundersökning 2025 inom äldreomsorgens kommunala hemtjänst i ordinärt boende

- FAR 2025/777-2 Äldre om hemtjänster verksamheter - 0180 Stockholm, Farsta, Farsta Hemtjänst, Norra - 2025
- FAR 2025/777-3 Äldre om hemtjänster verksamheter - 0180 Stockholm, Farsta, Farsta Hemtjänst, Centrum - 2025
- FAR 2025/777-4 Yttrande från Pensionärsrådet avseende Socialstyrelsens brukarundersökning 2025

Farsta stadsdelsnämnd
18/12-2025

Ärende 12
Brukarundersökning 2025 inom äldreomsorgens
kommunala hemtjänst i ordinärt boende

Dnr FAR 2025/777

Torbjörn Ebérus (M) m.fl
Rikard Werge (L)
Christer Eriksson (C)

Särskilt uttalande

Moderaterna och Liberalerna välkomnar resultatet av brukarundersökningen som visar att många äldre i Farsta känner trygghet och upplever ett gott bemötande från hemtjänstens personal. Det är positivt att flera indikatorer förbättrats jämfört med föregående år, särskilt när det gäller tillgänglighet, kontakt med personalen och upplevd kompetens. Vi noterar också att förvaltningen arbetar aktivt med resultaten, vilket är nödvändigt för att omsätta undersökningen i konkret kvalitetsutveckling.

Samtidigt kvarstår viktiga utmaningar. En betydande andel äldre uppger att de sällan träffar sin fasta omsorgskontakt och möjligheten till inflytande över tider och insatser ligger fortsatt under stadens genomsnitt. Det är även bekymmersamt att kännedomen om hur synpunkter och klagomål kan lämnas är låg.

Vi anser att det pågående utvecklingsarbetet behöver fortsätta med tydligt fokus på kontinuitet, inflytande och valfrihet för den enskilde. Brukarundersökningen ska vara ett verktyg för att systematiskt höja kvaliteten i äldreomsorgen.

§ 13**Brukarundersökning 2025 inom äldreomsorgens kommunala vård- och omsorgsboenden**

FAR 2025/776

Beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av 2025 års brukarundersökning inom äldreomsorgens kommunala vård- och omsorgsboenden.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Torbjörn Ebérus m.fl. (M), Rikard Werge (L) och Christer Eriksson (C) anmälde ett gemensamt särskilt uttalande (Bilaga).

Sammanfattning av ärendet

Stockholms stad utvärderar regelbundet insatser och service till invånarna genom brukarenkäter. Det är Socialstyrelsen som årligen utför undersökningen Vad tycker de äldre om äldreomsorgen? i hela landet. Förvaltningen redovisar i detta ärende 2025 års samlade resultat för vård- och omsorgsboendena Edö, Postiljonen och Ängsö. Den övergripande nöjdheten är god och respondenterna upplever sig väl bemötta och trygga samt har förtroende för personalen. Resultatet används som en del i förvaltningens systematiska kvalitetsarbete och handlings- och åtgärdsplaner utarbetas för varje enhet.

Stadsdelsnämndens pensionärsråd har lämnat synpunkter och bland dessa föreslås bland annat att antalet frågor/områden blir färre, att de som är på demensboende intervjuas muntligt av en utomstående och att enkäten fokuserar på frågor som är de viktigaste för de äldre. Därmed kommer svaren att tydligare rikta sig mot och göras användbara av verksamheters samt kommuners personal och politiker det vill säga de som kan påverka utvecklingen av äldreomsorgen.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/776-1 (Godkänd - R 1) Brukarundersökning 2025 inom äldreomsorgens kommunala vård- och omsorgsboenden

- FAR 2025/776-2 Äldre om säbo verksamheter - 0180
Stockholm, Farsta, Edö Vård- och omsorgsboende,
Demensboende - 2025
- FAR 2025/776-3 Äldre om säbo verksamheter - 0180
Stockholm, Farsta, Edö Vård- och omsorgsboende,
Somatiskt boende - 2025
- FAR 2025/776-4 Äldre om säbo verksamheter - 0180
Stockholm, Farsta, Postiljonen vård- och omsorgsboende -
2025
- FAR 2025/776-5 Äldre om säbo_ verksamheter - 0180
Stockholm, Farsta, Ängsö vård- och omsorgsboende - 2025
- FAR 2025/776-6 Yttrande från Pensionärsrådet avseende
Socialstyrelsens brukarundersökning 2025

Ärende 13
Brukarundersökning 2025 inom äldreomsorgens
kommunala vård- och omsorgsboenden

Dnr FAR 2025/776

Torbjörn Ebérus (M) m.fl
Rikard Werge (L)
Christer Eriksson (C)

Särskilt uttalande

Brukarundersökningen för de kommunala vård- och omsorgsboendena i Farsta visar sammantaget att många äldre upplever en trygg vardag med ett respektfullt bemötande och god tillgång till personal. Särskilt positivt är att flera resultat ligger över stadens och rikets genomsnitt, bland annat vad gäller personalens tillgänglighet, kompetens och hänsyn till de äldres önskemål. Förbättringar i boendemiljö och aktivitetsutbud är också viktiga signaler om att kvaliteten i verksamheten utvecklas i rätt riktning.

Samtidigt visar resultaten att det finns områden där kvaliteten behöver stärkas ytterligare. Den låga svarsfrekvensen begränsar analysmöjligheterna och gör det svårt att fullt ut fånga de äldres erfarenheter. Det är också tydligt att fler behöver känna till hur synpunkter och klagomål kan lämnas, samt att frågor som måltidssituation, utevistelse och delaktighet fortsatt kräver uppmärksamhet. Särskilt stort missnöje finns med utevistelsen på Edö där endast 33% av de svarande är nöjda med detta. Att vara instängd inomhus har en stor negativ påvekan på den mentala hälsan.

Moderaterna och Liberalerna ser positivt på att förvaltningen använder resultaten i sitt kvalitetsarbete. Det arbetet bör fortsätta med ett tydligt fokus på individens trygghet, inflytande och värdighet i omsorgen. Nu är det Socialstyrelsen som utformar dessa frågor, men pensionärsrådet lyfter i sitt protokoll från 8 december viktiga poänger att enkätformen inte alltid lämpar sig, särskilt inom demensvården där kanske muntliga intervjuer kan vara ett bättre alternativ.

§ 14**Revidering av riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid,
KS 2025/1133. Remiss****Svar på remiss från Kommunstyrelsen**

FAR 2025/623

Beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av revidering av riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Torbjörn Ebérus m.fl. (M), Rikard Werge (L) och Christer Eriksson (C) anmälde ett gemensamt förslag till beslut (Bilaga). Leif Söderström (SD) anslöt sig till förslaget.

Beslutsgång

Ordföranden Marre Mayr (V) ställde förslagen mot varandra och kunde konstatera att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Torbjörn Ebérus m.fl. (M), Rikard Werge (L), Christer Eriksson (C) och Leif Söderström (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för förslaget från (M), (L) och (C) (Bilaga).

Sammanfattning av ärendet

Förskolenämnden har reviderat riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid vilket skett parallellt med ett uppdrag gällande omorganisation av omsorg på obekväm arbetstid.

Två förskolor i staden ska erbjuda omsorg på obekväm arbetstid med utökade öppettider jämfört med tidigare riktlinjer. Vårdnadshavarnas ansvar vid delad vårdnad framgår nu tydligare samt deras skyldighet att lämna in korrekta och mer informativa underlag från arbetsgivare.

De nya riktlinjerna omfattar även ett nytt avsnitt om barn i behov av särskilt stöd och vilken information verksamheten behöver för att kunna göra en hållbar planering. De innehåller inte längre skrivelse

gällande fristående huvudmans möjlighet att söka tillstånd och få bidrag för omsorg på obekväm arbetstid då behov av plats bedöms kunna tillgodoses med god marginal.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/623-2 (Godkänd - R 1) Remiss av Revidering av riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid
- FAR 2025/623-1.3 Tjänsteutlåtande - Budgetuppdrag-Revidering av riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid
- FAR 2025/623-1.1 Bilaga - Nuvarande riktlinjer
- FAR 2025/623-1.2 Bilaga - Reviderade riktlinjer

Farsta stadsdelsnämnd
18/12-2025

Ärende 14
Revidering av riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid,
KS 2025/1133, remiss

Dnr FAR 2025/623

Torbjörn Ebérus (M) m.fl
Rikard Werge (L)
Christer Eriksson (C)

Förslag till beslut

1. Delvis godkänna förslag till revidering av riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid i Stockholms stad
2. Att därutöver anföra följande:

Liberalerna och Moderaterna vill lyfta behovet av att riktlinjerna för omsorg på obekväm arbetstid tar större hänsyn till barn med särskilda behov. Vi ser positivt på att det i de reviderade riktlinjerna finns ett nytt avsnitt om barn i behov av särskilt stöd. Samtidigt konstaterar vi att omsorg i hemmet enbart kan beviljas måndag till torsdag kvällar och inte under helger.

För barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, som till exempel autism, kan förändringar och miljöbyten innebära stora svårigheter. Därför riskerar begränsningen av omsorg i hemmet till endast vardagar att inte tillgodose dessa barns behov fullt ut.

Vi anser att det bör finnas en större flexibilitet för omsorg i hemmet, även under helger, när det bedöms vara det bästa för barnet. Vi vill särskilt betona vikten av att barns individuella behov sätts i första rummet.

§ 15**Motion om Stadsdelslyftet, KS 2025/652. Remiss****Svar på remiss från kommunstyrelsen**

FAR 2025/656

Beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningen tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen om stadsdelslyftet.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Torbjörn Ebérus m.fl. (M), Rikard Werge (L) och Christer Eriksson (C) anmälde ett gemensamt förslag till beslut (Bilaga).

Beslutsgång

Ordföranden Marre Mayr (V) ställde förslagen mot varandra och kunde konstatera att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Torbjörn Ebérus m.fl. (M), Rikard Werge (L) och Christer Eriksson (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt gemensamma förslag (Bilaga).

Sammanfattning av ärendet

I en motion till kommunfullmäktige föreslår Jan Jönsson och Anne-Lie Elfven (L) att staden ska ta fram en styrande handlingsplan för ett stadsdelslyft för alla utsatta områden, med konkreta mål och delmål för alla inblandade nämnder och bolag.

Motionärerna skriver i motionen att de senaste årens våldsammahändelser i Stockholm visar på att våldet har spridit sig från Järvaområdet till Söderort och andra delar av västerort. Motionärerna menar att det krävs ett helhetsgrepp där stadens kärnverksamheter ges förutsättningar att fungera och förstärkas, och att det behövs en långsiktig kraftsamling som stärker sig bortom tillfälliga förstärkningar. Det föreslås att Fokus Järva därför bör utvecklas till ett bredare ”Stadsdelslyft”, där även Skärholmen, Enskede-Årsta-Vantör, Hässelby-Vällingby och Hägersten-Älvsjö inkluderas.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/656-3 (Godkänd - R 1) Tjut Remiss av motion om stadsdelslyftet
- FAR 2025/656-2.2 Motion om Stadsdelslyftet

Ärende 15

Motion om Stadsdelslyftet, remiss, KS2025/652

Rikard Werge (L)
Torbjörn Ebérus m.fl. (M)
Christer Eriksson (C)

Förslag till beslut

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföras.

Det är positivt att stadens fokusarbete nu har breddats till att omfatta fler stadsdelar än Järva. Att även Farsta, Skärholmen och Hagsätra-Rågsved lyfts fram visar att staden i större utsträckning uppmärksammar den utveckling som skett under de senaste åren, där otrygghet, segregation och social problematik inte längre är begränsade till ett fåtal geografiska områden.

Samtidigt är det uppenbart att detta inte är tillräckligt. Det som nu beskrivs är främst ett arbetssätt och en ambition, men fortfarande saknas det som motionen efterfrågar: en sammanhållen och styrande plan med tydliga mål, delmål och ansvarsfördelning. Utan en sådan riskerar arbetet att bli fragmenterat, beroende av lokala initiativ och personburet engagemang, snarare än långsiktigt och systematiskt.

Motionens utgångspunkt är att stadens insatser i utsatta områden behöver bygga på ett helhetsperspektiv. Det handlar om skola, socialtjänst, trygghet, fysisk miljö och tillgång till samhällsservice. Det räcker inte att varje nämnd eller bolag gör sitt bästa inom sitt eget ansvarsområde. Det krävs gemensam styrning för att säkerställa att insatserna samverkar och förstärker varandra.

Vi har under lång tid påtalat behovet av en sådan styrning. Kritiken har ofta avfärdats med att det redan pågår arbete, att samverkan finns och att nya strukturer är under uppbyggnad. Samtidigt har efterföljande revisionsrapporter, personal som slagit larm om bristande förutsättningar och i vissa fall även JO-anmälningar visat att problemen inte varit överdrivna. Tvärtom har de i flera fall varit större än vad den politiska ledningen velat erkänna.

Detta handlar inte om att ifrågasätta förvaltningarnas arbete. Tvärtom visar tjänsteutlåtandet att det finns ett stort engagemang och en vilja att ta ansvar lokalt. Men utan tydlig politisk styrning blir resultaten ojämna. När mål och uppföljning saknas är det också svårt att avgöra vilka insatser som fungerar och vilka som behöver justeras.

Ett Stadsdelslyft i den bemärkelse som motionen beskriver måste därför vara mer än ett samlingsnamn för pågående arbete. Det behöver vara ett styrande dokument som anger vad

staden vill uppnå, inom vilken tidsram och med vilka resurser. Det behöver också tydliggöra hur resultaten ska följas upp och redovisas, både lokalt och på stadsövergripande nivå.

Vi delar förvaltningens bedömning att det arbete som nu bedrivs kan bygga förutsättningar för ökad jämlikhet och trygghet. Men för att nå hela vägen krävs att den rödgröna majoriteten tar nästa steg och omsätter ambitionerna i konkret styrning. Det är först då staden kan säkerställa att satsningarna får varaktig effekt och att inga stadsdelar faller mellan stolarna.

Mot denna bakgrund menar vi att motionen bör bifallas. En styrande handlingsplan för ett Stadsdelslyft är nödvändig för att samla stadens resurser, skapa långsiktighet och ge tydlig politisk riktning till arbetet i stadens utsatta områden.

§ 16**Motion om att utreda möjligheter till flytande parköar i
Stockholms vatten****Svar på remiss från kommunstyrelsen**

FAR 2025/659

Beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Torbjörn Ebérus m.fl. (M) och Rikard Werge (L) anmälde ett gemensamt förslag till beslut (Bilaga).

Beslutsgång

Ordföranden Marre Mayr (V) ställde förslagen mot varandra och kunde konstatera att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Torbjörn Ebérus m.fl. (M) och Rikard Werge (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt gemensamma förslag (Bilaga).

Särskilt uttalande

Leif Söderström (SD) anmälde ett särskilt uttalande (Bilaga).

Sammanfattning av ärendet

I en motion till fullmäktige, om att utreda möjligheten till flytande parköar i Stockholms vatten föreslår Therese Lindström (M) och Theréz Randquist (M) att ett pilotprojekt kring flytande planteringar genomförs. Motionärerna lyfter fram exempel från Köpenhamn där man beslutat att utreda om upp till tolv flottliknande öar med växter kan placeras i hamnen. Öarna ska också bidra till rekreativa värden.

Stockholms stad bedriver ett ambitiöst arbete med att stärka den biologiska mångfalden utifrån handlingsplanen för biologisk mångfald som kommunfullmäktige beslutade om 2020. Det lokala arbetet utgår från stadsdelvisa åtgärdsförslag.

Förvaltningen instämmer med motionären om att det finns potential för att stärka såväl biologisk mångfald som rekreation i stadens vattenrum. Förvaltningen är positiv till nya innovativa projekt som kan stärka den biologiska mångfald som till exempel pilotprojekt kring flytande planteringar i Riddarfjärden eller Årstaviken.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/659-2 (Godkänd - R 1) Motion om gröna öar
- FAR 2025/659-1.1 Motion om att utreda möjligheter till flytande parköar i Stockholms vatten

Ärende 16
Motion från M om att utreda möjligheter
till flytande parköar i Stockholms vatten

Dnr FAR 2025/659

Torbjörn Ebérus (M) m.fl
Rikard Werge (L)

Förslag till beslut:

-Att stadsdelsnämnden föreslår kommunfullmäktige att tillstyrka motionen om att utreda möjligheter till flytande parköar i Stockholms vatten.

-Att därutöver anföra följande:

Vi tackar förvaltningen för yttrandet i ärendet och delar bedömningen att det finns en tydlig potential att stärka både biologisk mångfald och rekreativa värden i Stockholms vattenrum. Stockholm är en stad präglad av vatten, men i många centrala kaj- och hamnmiljöer domineras vattenrummet fortfarande av hårda konstruktioner i betong och stål, vilket begränsar både ekologiska värden och stadens möjligheter till klimatanpassning.

Förvaltningen redovisar översiktligt hur staden redan arbetar med att stärka biologisk mångfald i vattennära miljöer, bland annat genom kajbalkonger och flytande växtöar. Dessa exempel visar att flytande och halv-artificiella lösningar i vattenrummet redan används när de bedöms ge miljönytta och bidra till ett mer tillgängligt och levande vattenrum.

Mot denna bakgrund menar vi att det är både logiskt och angeläget att ta nästa steg. Motionen om flytande parköar ligger väl i linje med stadens miljöprogram och handlingsplan för biologisk mångfald och syftar till att utveckla blågröna lösningar även i de mest hårt exploaterade vattenmiljöerna. Avsikten är inte att ersätta stadens naturliga öar, utan att komplettera dem genom att tillföra nya ekologiska och rekreativa värden där möjligheterna till traditionella grönytor är begränsade.

I motionen lyfts erfarenheter från andra europeiska städer, inte minst Köpenhamn, där flytande parköar och planteringar provas som ett sätt att skapa nya livsmiljöer i urbana hamn- och kajmiljöer. Dessa exempel visar att flytande öar, när de utformas med hållbara material och anpassas till lokala förhållanden, kan bidra till ökad artrikedom och ett mer levande stadsliv vid vattnet. Stockholm bör ta intryck av dessa erfarenheter och visa större ambition i utvecklingen av stadens vattenrum.

Motionens förslag om att genomföra ett pilotprojekt är ett ändamålsenligt sätt att pröva hur flytande parköar kan utformas och fungera i Stockholms förhållanden. Ett pilotprojekt möjliggör lärande, uppföljning och utvärdering innan eventuella beslut om en bredare tillämpning fattas och skapar samtidigt förutsättningar för samverkan med relevanta aktörer.

Sammanfattningsvis anser vi att Stockholm bör ta till vara den potential som finns i stadens vattenrum och tydligare satsa på flytande parköar som ett komplement till befintliga åtgärder för biologisk mångfald och klimatanpassning. Ett pilotprojekt är ett naturligt första steg i denna utveckling. Mot denna bakgrund bör motionen tillstyrkas.

Farsta Stadsdelsnämnd
Särskilt uttalande
2025-12-18
Ärende 16
FAR 2025/659

Motion om att utreda möjligheter till flytande parköar i Stockholms vatten, KS 2025/117 Remiss

Skuggning av vattenytor kan ha mycket kraftig påverkan på underliggande djurliv och växtbestånd. I det fall motionens förslag kommer utredas så måste även effekten av skuggning ingå i analysen. Länsstyrelsen i Stockholms skrift: Fakta 2018:4 "Våra bryggors påverkan på växter och djur" innehåller relevant information om potentiella negativa miljöpåverkande effekter.

https://catalog.lansstyrelsen.se/store/39/resource/DA_2018_72

Leif Söderström (SD)
Roine Löfgren (SD)

§ 17**Motion angående att HBTQ+-certifiera hemtjänsten, KS
2025/1119. Remiss****Svar på motion från Moderaterna**

FAR 2025/771

Beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på skrivelsen.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Torbjörn Ebérus m.fl. (M), Rikard Werge (L) och Christer Eriksson (C) anmälde ett gemensamt förslag till beslut (Bilaga).

Beslutsgång

Ordföranden Marre Mayr (V) ställde förslagen mot varandra och kunde konstatera att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Torbjörn Ebérus m.fl. (M), Rikard Werge (L) och Christer Eriksson (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt gemensamma förslag (Bilaga).

Sammanfattning av ärendet

I en motion från Moderaterna yrkar motionären på att Stockholms stad ska HBTQ+-certifiera hemtjänsten och påbörja samverkan med berörda intresseorganisationer för att stärka bemötandet av HBTQ+-personer som tar del av äldreomsorgen i Stockholms stad.

Äldreomsorgen inom Farsta stadsdelsförvaltning arbetar sedan tidigare med stadens koncept med hbtq-diplomerings, men har enbart diplomerat ledningsgrupp och beställare (handläggare), inte utförarverksamheterna där hemtjänsten ingår. Det beror framför allt på schematekniska utmaningar kopplade till utbildningsformat och vikarietäckning. Inför 2026 tas nya diplomutbildningar fram av Stockholms stad, inklusive om hbtqi-frågor, som ska vara mer flexibla i sin utformning. Äldreomsorgen i Farsta planerar för att all personal ska genomgå dessa.

Samverkan med civilsamhällets hbtqi-organisationer stärks genom såväl Stockholms stads program för mänskliga rättigheter som den föreslagna handlingsplan om hbtqi-frågor som är ute på remiss, och stadens budget för 2026.

Förvaltningen ställer sig positiv till motionärens förslag men ser det som omhändertaget inom ramen för planerad verksamhet.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/771-2 (Godkänd - R 1) Motion angående att HBTQ+-certifiera hemtjänsten
- FAR 2025/771-1.1 Motion angående att HBTQ+-certifiera hemtjänsten

Farsta stadsdelsnämnd
18/12-2025

Ärende 17
Motion från M angående att HBTQ+-certifiera hemtjänsten

Dnr FAR 2025/771

Torbjörn Ebérus (M) m.fl
Rikard Werge (L)
Christer Eriksson (C)

Förslag till beslut

-Att tillstyrka motionen

-Att därutöver anföra:

Du ska inte behöva kliva tillbaka in i garderoben för att du får hemtjänst. Detta är en grundläggande princip för en värdig och jämlik äldreomsorg i Stockholms stad. Alla stockholmare har rätt att känna sig trygga i sitt eget hem, oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Ändå vittnar äldre HBTQ+-personer om oro, bristande bemötande och en känsla av att behöva dölja sin identitet i sitt eget hem. Det är ovärdigt och oacceptabelt. Genom krav på certifiering och en nära samverkan med civilsamhället kan Stockholms stad säkerställa en äldreomsorg som präglas av värdighet, respekt och inkludering.

§ 18**Biblioteksplan för Stockholms stad**

FAR 2025/787

Beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remiss av förslag till Biblioteksplan för Stockholms stad.
2. Ärendet justeras omedelbart

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Leif Söderström (SD) anmälde ett särskilt uttalande (Bilaga).

Sammanfattning av ärendet

Kulturnämnden har utarbetat ett förslag till ny biblioteksplan som bygger vidare på föregående biblioteksplan. Med utgångspunkt i *Vision 2040 - Möjligheternas Stockholm* pekar biblioteksplanen ut riktningen för bibliotekets roll i att bidra till en stad som är världsledande i att leva upp till mänskliga rättigheter och barnrätt, där mångfald, innovationer, nytänkande och tillgänglighet är ledord. I planen presenteras fyra strategiska förflyttningar för biblioteksverksamhetens fokus de kommande åren. Dessa är från bokryggar till levande litteratur, från kopieringsrum till samhällsviktig verksamhet, från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden och från erbjudande till delaktig upplevelse.

Förvaltningen ser positivt på förslaget som beskriver en verksamhet som fortsätter arbetet med att erbjuda ett gemensamt tryggt och inspirerande rum som är öppet och tillgängligt för alla utifrån behov. Förslaget innebär inga direkta förändringar som påverkar stadsdelsnämndernas uppdrag. Förvaltningen värdesätter samverkan med biblioteken och tycker den fungerar mycket bra.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/787-2 (Godkänd - R 1) Tjut Biblioteksplan remiss
- FAR 2025/787-1.2 Tjänsteutlåtande - Mer relevant än någonsin. Biblioteksplan för Stockholms stad
- FAR 2025/787-1.1 Bilaga - Mer relevant än någonsin. Biblioteksplan för Stockholm

Farsta Stadsdelsnämnd
Särskilt uttalande
2025-12-18
Ärende 18
FAR 2025/787

Mer relevant än någonsin - Biblioteksplan för Stockholms stad, KS2025/1249 Remiss

Sverigedemokraterna ser positivt på att det presenteras en utvecklingsplan för biblioteken i Stockholms stad. Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek har varit och bör vara som en plats för förkovran och kunskapsspridning. I tider av förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om hur vi kan bevara, värna och utveckla centrala institutioners roll i framtiden. Bibliotekens roll för att bevara viktig litteratur blir än mer betydelsefull eftersom allt mer nu digitaliseras.

Biblioteken spelar en central roll i att skapa mötesplatser och erbjuda tillgång till kunskap för de som annars inte har det. Inte minst som en avgörande resurs för de som är i behov av tekniskt stöd.

Stockholms stadsbibliotek är lika gammalt som den svenska demokratin och Sveriges biblioteks tradition är en del av den svenska kulturen. I och med de samhällsutmaningar som den förda politiken har skapat så ser vi att bibliotekens roll blir allt viktigare för att sprida kunskap om svensk kultur och historia till nya generationer.

Vi ställer oss dock skeptiska till förslaget om "förtroende öppet", ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal, då stadens bibliotek har haft problem med ungdomsgång som bidragit till en otrygg och ogästvänlig miljö för övriga besökare.

Leif Söderström (SD)
Roine Löfgren (SD)

§ 19**Styrning av insatser utan behovsprövning under omställning enligt ny socialtjänstlag****Svar på remiss från kommunstyrelsen**

FAR 2025/789

Beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltnings förslag till beslut.

Torbjörn Ebérus m.fl. (M) och Rikard Werge (L) anmälde ett gemensamt förslag till beslut (Bilaga).

Beslutsgång

Ordföranden Marre Mayr (V) ställde förslagen mot varandra och kunde konstatera att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Torbjörn Ebérus m.fl. (M) och Rikard Werge (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt gemensamma förslag (Bilaga).

Sammanfattning av ärendet

Stockholms stad arbetar sedan 2024 med att anpassa verksamheten till den nya socialtjänstlagen som gäller från och med 1 juli 2025. Kommunfullmäktige har beslutat att insatser som redan ges utan behovsprövning ska fortsätta under en övergångsperiod till och med 31 oktober 2026.

Förslaget innebär att kommunfullmäktige tillfälligt, fram till 31 december 2028, ger socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och äldreomsorgsnämnden mandat att besluta om vilka insatser som ska ges utan behovsprövning, vilka villkor som ska gälla, undantag från dokumentationsskyldighet samt när sådana insatser ska upphöra. Besluten ska gälla för hela staden och föregås av synpunkter från berörda stadsdelsförvaltningar.

Förvaltningen stödjer förslaget och menar att den föreslagna beslutsordningen skapar en mer enhetlig och effektiv samordning

inom staden. Förvaltningen välkomnar också att stadsdelsförvaltningarnas synpunkter ska inhämtas för att säkerställa att lokala behov och erfarenheter beaktas.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/789-2 (Godkänd - R 1) Styrning av insatser utan behovsprövning
- FAR 2025/789-1.1 Tjänsteutlåtande - Styrning av insatser utan behovsprövning under omställning enligt ny socialtjänstlag
- FAR 2025/789-1.2 Framställan - Styrning av insatser utan behovsprövning under omställning enligt ny socialtjänstlag
- FAR 2025/789-1.3 Tjänsteutlåtande - Styrning av insatser utan behovsprövning under omställning enligt ny socialtjänstlag
- FAR 2025/789-1.4 Framställan - Styrning av insatser utan behovsprövning under omställning enligt ny socialtjänstlag
- FAR 2025/789-1.6 Tjänsteutlåtande - Styrning av insatser utan behovsprövning under omställning enligt ny socialtjänstlag
- FAR 2025/789-1.5 Framställan - Styrning av insatser utan behovsprövning under omställning enligt ny socialtjänstlag

Farsta stadsdelsnämnd
18/12-2025

Ärende 19
Styrning av insatser utan behovsprövning
under omställning enligt ny socialtjänstlag

Dnr FAR 2025/789

Torbjörn Ebérus (M) m.fl
Rikard Werge (L)

Förslag till beslut

- Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
- Att Farsta stadsdelsnämnd ges månatliga lägesbilder av omställningen till den nya socialtjänstlagen
- Att därutöver anföra:

Den nya socialtjänstlagen har varit i bruk i några månader. Vi ser dock att den politiska ambitionen att anpassa socialtjänsten i Stockholm till lagens alla möjligheter, är allt för låg och det går för sakta. Konsekvenserna av det misslyckandet syns i att allt fler häktade unga saknar tidigare kontakt med socialtjänsten – ett bevis på det akuta behovet av förebyggande arbete och att lagens möjligheter realiseras omgående. Stadsdelsnämnden bör framgent informeras löpande om hur det går i arbetet med omställningen till den nya lagstiftningen. Dels för att kunna möjliggöra för politiska beslut vid behov, dels för transparens gentemot medborgare. Farstaborna har rätt att förvänta sig mer när det kommer till att öka tryggheten och stärka samhällets skyddsnät för de som behöver det allra mest.

§ 20**Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS
kvartal 3 2025**

FAR 2025/842

Beslut

Stadsdelsnämnden beslutade att lägga rapporten till handlingarna.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga rapporten till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Enligt 28 f § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och 16 kap 6 f § socialtjänstlagen (SoL) ska kommuner varje kvartal redovisa till tillsynsmyndigheten Inspektionen för vård och omsorg (IVO) de gynnande beslut om insats enligt LSS och bistånd enligt SoL som inte har kunnat verkställas inom tre månader. Samtidigt rapporteras de beslut från förra redovisningstillfället som har verkställts eller avslutats av annan anledning. Rapporteringen ska även innehålla information om det huvudsakliga skälet till att beslutet inte har kunnat verkställas i tid.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/842-1 (Godkänd - R 1) Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS kvartal 3 2025

§ 21**Protokoll från pensionärsrådet**

FAR 2025/26

Beslut

Stadsdelsnämnden beslutade att lägga protokollet till handlingarna.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga protokollet till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Protokoll från pensionärsrådets sammanträde den 8 december 2025 anmälades.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/26-19 Protokoll 2025-12-08
- FAR 2025/26-19.1 Protokoll 2025-12-08 bilaga

§ 22**Protokoll från Enskede-Årsta-Vantörs, Farstas och Skarpnäcks gemensamma råd för funktionshinderfrågor - samlingsärende för 2025**

FAR 2025/12

Beslut

Stadsdelsnämnden beslutade att lägga protokollet till handlingarna.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga protokollet till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Protokoll från Enskede-Årsta-Vantörs, Farstas och Skarpnäcks gemensamma råd för funktionshinderfrågors sammanträde den 26 november 2025 anmälde.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/12-10 Protokoll dialog 251126

§ 23**Ordförandens och stadsdelsdirektörens beslut enligt delegering och övriga anmälningssärenden - sammanställningar till nämnden under 2025**

FAR 2025/72

Beslut

Stadsdelsnämnden beslutade att lägga sammanställningen till handlingarna.

Förslag till beslut

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga sammanställningen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen hade redovisat en sammanställning över beslut fattade enligt delegering och övriga anmälningssärenden.

Handlingar i ärendet

- FAR 2025/72-19 (Godkänd - R 1) Sammanställning ordförandens och stadsdelsdirektörens beslut och övriga anmälningssärenden december 2025

§ 24**Nämndens frågor och information från förvaltningen**

Inga frågor anmälades.